

Gönderen Kadir Hatipoglu - Şubat 11 2021 08:31:15

[illegible]

بِسْمِالِِالرَّحْمَنِالرَّحِيمِوَاِذْاَخَذَرَبُّكَمِنْبَنِىاَدَمَمِنْظُهُورِهِمْذُرِّيَّتَهُمْوَاَشْهَدَهُمْعَلَىاَنْفُسِهِمْاَلَسْتُبِرَبِّكُمْقَالُوابَلَىشَهِدْنَااَنْتَقُولُوايَوْمَالْقِيَمَةِاِنَّاكُنَّاعَنْهَذَاغَافِلِينَ& "Hani Rabbin (ezelde) Âdemoğullarınm sulplerinden zürriyetlerini almış, onları kendilerine karşı şahit tutarak, 'Ben sizin Rabbiniz değil miyim?' demişti. Onlar da, 'Evet, şahit olduk (ki Rabbimizsin)' demişlerdi. Böyle yapmamız kıyamet günü, 'Biz bundan habersizdik' dememeniz içindir.” (A'râf, 7/172)
 اَوْتَقُولُوااِنَّمَااَشْرَكَاَبَاؤُنَامِنْقَبْلُوَكُنَّاذُرِّيَّةًمِنْ

بَعْدِهِمْ
اَفَتُهْلِكُنَا بِمَا
فَعَلَ
الْمُبْطِلُونَ “Yahut 'Bizden önce babalarımız Allah'a ortak koşmuşlar. Biz onlardan sonra gelen bir nesiliz. şimdi batılıcıların işlediğı yüzünden bizi helak mi edeceksin?' dememeniz içindir.” (A'râf, 7/173)
وَكَذَلِكَ
نُفَصِّلُ
اْلاَيَاتِ
وَلَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ
“Hakka dönsünler diye işte âyetleri böylece ayrı ayrı açıklıyoruz." (A'râf, 7/174) Okuduğumuz bu ayetlerde; yaratılışta insanoğlunun sorumlulukları hakkında bilgi sahibi olduğı veya bu bilgiye ulaşma konusunda gerekli donanıma sahip olarak yaratıldığı ifade edilmektedir. Bu nedenle biz insanların mükellefiyetlerimizi yerine getirmekte herhangi bir mazeret veya bahane ileri sürmeye hakkımızın olmadığı açık şekilde görülmektedir. Müfessirler bu ayetleri iki farklı anlam vererek açıklamışlardır: Birincisinde; Allah Teâlâ dünyayı yaratmadan önce dünyaya gelecek olan bütün insanların ruhlarını kendi varlığına tanık kılmış; kendisinin onların rabbi olduğunu yine onlara onaylatmış; bu gerçeğı tasdik ettikleri yönünde onlardan söz almış ve böylece kendisi ile dünyaya gelecek bütün kulları arasında bir tür sözleşme akdetmiştir. Ayrıca bu sözleşmeye onların bizzat kendilerini veya bir kısmını diğerleri hakkında şahit tutmuş ya da bizzat kendisinin ve meleklerin bu sözleşmeye şahit olduklarını onlara bildirmiştir. Böylece insanların, “Bizim böyle bir sorumluluğumuz olduğunu bilmiyorduk” diyerek yahut inkârcılık veya putperestliğı kendilerinin icat etmediğini, bunu atalarından miras aldıklarını, başka türlü bir bilgiye sahip olmadıkları için kendilerinin de bu inancı sürdüklerini, dolayısıyla bu hususta kendilerinin bir günahı ve sorumluluğı olmaması gerektiğini belirterek sorumluluktan kurtulmaları da önlenmiştir. İkincisinde ise; bu ayetlerde belirtilen sözleşmenin mecazi anlamda olduğu ve bu olay, dünya yaratılmadan önce değıl, her insanın kendi bedeninin yaratılması sırasında gerçekleştiğı; zürriyetlerin anne rahmine yerleşip organik oluşumunu tamamlaması sürecinde Allah Teâlâın insanoğlunun doğasına ya da fitratına kendisinin varlık ve birliğini tanıma, kavrama ve dolayısıyla kendisine inanma yeteneğini yerleştirdiğı ifade edilmiştir. Buna göre Allah (c.c) her insanı, iman etmesi için yeterli zihnî ve psikolojik donanıma sahip kılmakta; iç ve dış âlemde kendi varlığına ve birliğine kılavuzluk edecek birçok kanıtlar yaratmaktadır. Nitekim Hz. Peygamber’in, كُلُّ
مَوْلُودٍ
يُولَدُ
عَلَى
الْفِطْرَةِ، “Her doğan çocuk fitrat üzere doğar” anlamındaki hadisi de (Buhârî, “Cenâiz”, 92; EbûDâvûd, “Sünnet”, 18) bu gerçeğı anlatmaktadır. Böylece Allah (c.c) sanki

insanlara, اَلَسْتُ
بِرَبِّكُمْ
بَلَى “evet” diyerek bunu tasdik etmektedirler.
İnsanın doğasındaki iman kabiliyeti bu âyetlerde temsilî bir dille anlatılmış
bulunmaktadır. Nitekim başka âyetlerde de buna benzer anlatımlar söz konusudur
(Kur’an Yolu, 2/489-490). Farklı iki şekilde açıklanan bu ayetlerin konusu
insanoğlunun bilgi alanını aştığı ve gayb alanına girdiği için âyetlerde bildirileni
ayniyle tasdik ederek insanlardan bir şekilde iman sözü alındığına inanmamız
gerekmektedir. Bizler bunun mahiyetinin ne olduğu hususunda kesin bir bilgiye sahip
olamayabiliriz. Ancak, konumuz olan son ayette işaret buyrulduğu üzere biz insanlara
düşen görev, Allah’ın rab olduğu gerçeğini kavrayabilecek
gü çte yaratıldığımızı ve bu hususta bizlerden söz alındığına iman edip,
verdiğimiz bu söz sadık kalmaktır. İdris BOZKURT

[islam ve Hayat.Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)